

NAJBOLJE PRAKSE SAGOREVANJA

Zemlje zapadnog Balkana se, kad je grejanje u pitanju, u velikoj meri oslanjaju na goriva biomase (uglavnom drva za ogrev) zbog niske cene i široke dostupnosti.

Sagorevanje biomase u malim uređajima za grejanje se, međutim, često označava kao jedan od glavnih načina na koji štetne čestice i gasovi dospevaju u atmosferu. Iako su efikasnost i druge tehničke specifikacije sistema važni faktori, nivo emisije čestica uglavnom je uslovljen sagorevanim gorivom.

Tokom sagorevanja biomase, emisijom finih čestica (FČ) dominiraju male čestice koje mogu da izazovu ozbiljne zdravstvene probleme, kao što su rak pluća i hronične bolesti pluća i srca. Prema Izveštaju o globalnim bolestima, oko 3,5 miliona smrtnih slučajeva širom sveta u 2010. godini izazvano je izlaganjem dimu nastalom sagorevanjem čvrstog goriva u stambenim zgradama. Fine čestice ne predstavljaju rizik samo po ljudsko zdravlje, one utiču i na vremenske prilike i smanjuju vidljivost. Takođe, crni dim koji nastaje nepotpunim sagorevanjem utiče i na globalno zagrevanje, jer ove čestice upijaju solarnu svetlost.

Prema tome, povećana upotreba biomase za grejanje mora se postići bez povećanja drugih štetnih emisija, kao što su fine čestice, azotni oksidi, ugljen-monoksid i organska jedinjenja.

KUPUJTE SAMO BIOMASU PROIZVEDENU NA ZAKONIT I ODRŽIV NAČIN

Oko 58% biomase potrošene na zapadnom Balkanu potiče iz neregistrovanih izvora. Glavna komponenta neregistrovane potrošnje je neregistrovana (ilegalna) seča šume koju vrše lokalne zajednice u blizini šumskih područja i vlasnici privatnih šuma. Ilegalna seča šume je termin koji se odnosi na šumarske prakse, uključujući seču, obradu i trgovinu drvetom, koje nisu u skladu sa zakonima. Ilegalna prerada i izvoz, seča, pristup šumi i seča bez dozvole, kao i seča iznad dozvoljene kvote samo su neki od mnogih primera nezakonitosti.

A deliverable of Heat Wisely, public awareness raising project on biomass-based heating in the Western Balkans

Posledice ilegalne seče šume su obimne: gubitak staništa i biodiverziteta izazvan erozijom i degradacijom zemljišta, dezertifikacija i klimatske promene, te socijalni poremećaji i ekonomski uticaj. Ilegalna seča šume dovodi do erozije i degradacije rečnih slivova i kvaliteta vode.

Iako je biomasa obnovljiva, postoje granice količine biomase koja se može proizvesti bez nanošenja štete područjima pod šumom ili snabdevanju hranom. Da bi se šume zaštitile od ilegalne seče, mora se pristupiti obnavljanju degradiranih šumskih površina putem prirodne regeneracije. Zaštitite šume i spasite ih za svoju decu!

Biomasa potiče iz ZAKONITOG i ODRŽIVOG izvora ukoliko je prikupljena u skladu sa državnim zakonodavstvom i u skladu s kriterijumima održivosti.

Kupujte samo sertifikovanu biomasu

- Poreklo iz šuma sa sertifikatom Programa za unapređenje sertifikacije šuma (PEFC) i Saveta za nadzor šuma (FSC) (posetite stranicu <http://info.fsc.org/> ili <http://www.pefc.org> i pronađite vama najbližeg ovlašćenog prodavca)
- Nezavisna verifikacija putem priznatih šema sertifikacije EU (posetite stranicu <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/renewable-energy/biofuels/voluntary-schemes>)

A deliverable of Heat Wisely, public awareness raising project on biomass-based heating in the Western Balkans

